

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:		Ipare odată în săptămână: DUMINECA.	REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: Arad, Strada EMINESCU Nr. 25. Telefon pentru oraș și județ Nr. 268.
Pe un an — — — — —	40 Lei.		
Pe jumătate de an — — — — —	20 Lei.		

Sfintirea P. S. Sale Episcopului nostru Dr. Grigorie Comșa

Dăm după „Telegraful” descrierea actului sfânt, prin care P. S. Sa părintele Episcop Grigorie a fost hirotont întru Episcop.

Actul însemnat îndeplinit la 3 Mai a. c. din partea sinodului eparhial electoral al diecezei Aradului, aflat încheierea solemnă și impunătoare Dumineca trecută în catedrala noastră din Sibiu.

I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* cu conlucrarea PP. SS. LL. ierarhilor *Vartolomeiu* al Râmnicului Noului-Severin, *Iosif* al Caransebeșului și arhierul *Filaret*, a hirotont întru arhieru pe P. C. Sa arhimandritul *Dr. Grigorie Comșa*, alesul episcop al Aradului.

Actul săvârșit este un act sărbătoros și stăm încă sub impresiunea frumoaselor și covârșitoarelor ceremonii, încopciate cu sfintiera noului arhieru.

Acest act izvorește din credință, și credința tare și neclătită este piatra cea din capul unghiului, temelia pururea veșnică a sfintei noastre biserici. Nu înțelepciune lumească a condus și conduce destinele ei, ci „*darul cel dumnezeesc care toate le poate*” și care minuni a săvârșit pe pământ în decursul veacurilor.

Darul cel dumnezeesc al arhieriei îl definește sf. Ioan Hrisosom în interpretarea epistolei a doua a sf. apostol Pavel către Timotei: „*ca darul puterii, ca darul iubirii și ca darul stăpânirii de sine*”.

Ne închinăm înaintea acestui sfânt dar, pentru că într'ânsul ne punem toată nădejdea vieții și dezvoltării ulterioare a sfintei noastre biserici.

Acest dar este puterea de sus, care după făgăduința Domnului, veșnic lucrează prin biserica sa și prin ierarhie la realizarea împărăției lui Dumnezeu pe pământ prin propagarea și activarea doctrinei evanghelice.

Prin acest dar, s'a realizat în biserica noastră progresul pe care-l vedem astăzi și acest dar a fost pârghia conducătoare în toate

actele însemnate ale noastre. Și pentru viitor într'ânsul ne punem toată nădejdea vieții și a dezvoltării ulterioare a sfintei noastre biserici, pentru că Domnul Hristos, carele a întemeiat biserica sa, acest izvor vecinic de mântuire al neamului omenesc, vecinic petrece și lucrează în sinul bisericii sale prin Duhul Său cel Sfânt, cu care a investit pe apostolii săi și pe urmașii lor legali, pe episcopi.

Toată darea cea bună și tot darul desăvârșit de sus este.

De aceea felicităm pe noul episcop *Grigorie*, care Dumineca trecută a primit acest dar sfânt, rugând pe Dumnezeu să-i ajute să conducă cu deplin succes dieceza de Dumnezeu scutită a Aradului, ani mulți fericiți „drept îndreptând cuvântul adevărului”.

În cele următoare dăm loc raportului despre

Actul hirotontii

Sâmbătă seara în 13 l. c. la ora 4^{1/4}, s'au început ceremoniile religioase prescrise la hirotontirea de arhieru, pentru hirotontirea noului episcop al Aradului, a I. P. C. Sa arhimandritului *Dr. Grigorie Comșa*.

Serviciul s'a început cu vecernia în biserica catedrală la care au luat parte pe lângă I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, P. S. S. Lor *Vartolomei* episcopul Râmnicului-Noului-Severin, *Iosif* episcopul Caransebeșului și arhierul *Filaret*, sosiți Sâmbătă dimineața în Sibiu spre a conlucra la hirotontirea noului episcop al Aradului. Au servit protopresbiterii *Mihai Păcățianu*, *Dr. Aurel Crăciunescu* și *Emilian Cioran*; diaconii *Ioan Ciora*, *Ioan Mardale* și *Clement Mărculescu*.

După mărirea dela stihovăna s'a rostit ectente și pentru nou alesul episcop *Grigorie*.

Diaconul *Ioan Ciora* s'a prezentat în fața alesului și după ce l-a cădit de 3 ori, îl conduce înaintea ușilor împărătești, îi cetește actul prin care i se comunică, că sinodul arhieresc l-a aflat vrednic de treapta arhieriei, ear Majestatea Sa Regele *Ferdinand I* i-a întărit alegerea de episcop al Aradului.

Alesul răspunde, că primește cu mulțumire veștea și se supune votului arhieresc și hotărârii pre-

înalte, promițând că va păstori eu tot zelul și va conduce în fapte bune turma cuvântătoare din De Dumnezeu scutita dieceză a Aradului.

După acest răspuns și promisiune, alesul merge și ocupă loc cu ceilalți arhierii la masa pusă în fața de către miazănoapte a iconostasului, înconjurată de 5 fotolii, și pe care erau așezate o sticlă cu vin roșu, 5 păhare și prescuri. S'au rostit apoi obișnuitele polichroane pentru Majestatea Sa Regele Ferdinand I, pentru cei patru patriarhi, pentru preasfințitul Sinod al bisericii autocefale române, pentru I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, pentru episcopii Vartolomei, Iosif și Filaret, pentru nou alesul episcop Grigorie, pentru tot clerul, pentru dregătoriile militare, civile și pentru popor. Fiecărui polichron cântăreții răspundeau cu „mulți fericiți ani”, iar mitropolitul și arhierii închină în sănătatea celor amintiți în polichron.

După acestea a urmat vecernia mare după tipicul Rusaliilor împreună cu litia celebrată de P. S. Sa episcopul Vartolomei și privegherea.

Serviciul divin s'a terminat la ora 7 și jumătate seara.

Duminecă în 14' Iunie în decursul sfintei liturghii s'a îndeplinit apoi adevăratul act al *hirotonirii alesului întru arhieriu*.

La ora 3 preoții celebranți îmbrăcați în ornate și anume protoierii: Mihai Păcățianu, Dr. Vasile Bologa, Dr. George Proca, Dr. Aurel Crăciunescu, Dr. Vasile Stan, Emilian Ciora, Ioan Dăncilă și Dr. Andreiu Gălea și diaconii: Ioan Ciora, Dr. Nicolae Tărchiță, Ioan Mardele și Clement Crăciunescu, în frunte cu nou alesul episcop Grigorie și corul seminarial în sunetul clopotelor, au ieșit în procesiune din catedrală și au mers la reședința mitropolitană spre a conduce ierarhii la biserică.

Arhierii îmbrăcați în ornate strălucitoare venind în catedrală se postează înaintea altarului, luând loc pe foteliile din mijlocul bisericii. Pe cel din mijloc mitropolitul Nicolae, având deasupra pe episcopul Vartolomei, iar la stânga pe episcopul Iosif și arhierul Filaret. Înaintea lor este întins un covor pe care e brodat chipul vulturului.

E condus acum înaintea arhierilor alesul și după ce diaconul Ioan Ciora zice: „Poruncind poruncește înalt Preasfințite stăpâne!” Protopresbiterul Dr. A. Crăciunescu îl prezintă arhierilor cu cuvintele: „Cu umilnță se prezintă I. P. S. Tale spre hirotonire iubitul de Dumnezeu Preacuviosul arhimandrit Grigorie, ales și întărit episcop al Aradului și se pune I. P. S. Tale spre grațioasă dispozițiune.

Mitropolitul Nicolae întreabă:

De ce ai venit?

Alesul răspunde:

„Am venit să cer hirotonirea cu preasfințitul dar arhieresc“.

Mitropolitul:

Arată-ne nouă cum crezi?

Alesul rostește simboiul credinței, după care mitropolitul îi binecuvântă de 3 ori zicând:

„Darul lui Dumnezeu Tatăl și al Domnului nostru Isus Hristos și al Duhului sfânt să fie cu tine“.

Alesul e condus până ce ajunge să stea pe mijlocul vulturului și-l prezintă din nou, la ce P. S. Sa episcopul Vartolomei îl agrătește cu următoarele:

„Arată-ne nouă mai pe larg cum crezi despre întruparea Fiului și Cuvântului lui Dumnezeu?“

Alesul rostește partea referitoare din simbolul credinței complectată cu esența dogmei despre cele trei ipostasuri ale sfintei Treimi și respingerea eresurilor lui Arie, Macedonie și Nestoriu.

Episcopul Iosif îl întreabă:

„Mai spune-ne cum crezi despre canoanele sfinților apostoli și ale sf. părinți?“ iar alesul răspunde cu declarația, prin care și precizează mărturisirea credinței.

Arhierul Filaret îl întreabă:

Dar despre sfânta cuminecătură cum crezi?

Alesul răspunde accentuând doctrina bisericii și își precizează misiunea arhierască.

După acestea I. P. S. Sa Mitropolitul și ceilalți îi binecuvântă, el se închină de trei ori arhierilor și le sărută mâna, iar ei îl sărută pe frunte. Covorul e dus acum înaintea icoanei Mântuitorului, unde alesul stă până la cântarea „Câți în Hristos“ când e condus în altar spre a fi hirotonit.

Este condus în jurul prestolului de 3 ori de protoierul dr. A. Crăciunescu și diaconul Ioan Ciora, apoi îngenunche înaintea prestolului, punându-i toți arhierii epitrafirele pe cap. I. P. S. Sa mitropolitul citește rugăciunile prescrise pentru hirotonirea arhierilor și-l prezintă apoi credincioșilor de 3 ori în ușa împărătească cu cuvintele: „Vrednic este!“

Corul întonează: „Vrednic este“.

Cu aceasta hirotonirea a fost terminată, continuându-se liturghia, în decursul căreia noul episcop Grigorie a hirotonit întru presbiter pe diaconul N. Ivan pentru parohia Dobârca.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul mixt al catedralei, condus de dl prof. T. Popovici.

Consistorul și dieceza Aradului a fost reprezentată la acest însemnat act prin o delegațiune constând din dnii: Mihai Păcățianu asesor consistorial, Lucian Georgevici primarul Timișorii, Dr. Cornel Iancu avocat și diaconul Ioan Ciora.

Spațioasa catedrală eră ticsită de un ales și numeros public.

După priceasnă toți ierarhii își fac ieșirea din sf. altar și se așează în cerc înaintea ușilor împărătești cu fața spre credincioși.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae rostește un înălțător cuvânt, pe care îl publicăm în reasumat:

„Nimeni tinerețele tale să nu le defaime; ci te fă pildă credincioșilor cu cuvântul, cu petrecerea, cu dragostea, cu duhul, cu credința, cu curăția“.

I Timotel 4, 12.

Prea Sfințiile Voastre, Iubiților mei fili suflatești.

În Dumineca trecută am prăznuit luminoasa sărbătoare a pogorării Duhului sfânt, am prăznuit trimiterea acelei puteri de sus pe care a promis-o Mântuitorul înainte de înălțarea Sa la cer sfinților săi apostoli și învățăcei, pentru ca să le lumineze mintea, să le încălzească inima și să le întărească voința pentru apostolatul pentru care i-a trimis în lume.

În acea zi s'a văzut o ridicare de conștiință cum nu s'a văzut alta în toată istoria lumii; 11 pescari simpli de pe marginea lacului Genezaret pornesc în lume cu conștiința, că ei sânt purtătorii misiunii de a propovedi cuvântul Domnului și de-a aduce toate popoarele la ascultarea credinței în Hristos. Alexandru împărat — cum mai spuneam și de altădată — a plecat cu 50,000 de oameni ca să cucerească lumea; Napoleon-împărat cu 500,000 oameni, și în timpurile mai apropiate de noi un altul cu milioane — și n'a izbutit nici unul. Într'adevăr acei 11 pescari de pe marginea lacului Genezaret au curaj și o credință prin care au biruit lumea. Succesele pe cari le-au dobândit, le cunoaștem. O lume îmbătrânită în fărâdelegi și superstiții se trezește la conștiința unei nouă vieți și de atunci tot ce numără civilizația umană mai de seamă, își are originea, direct ori indirect, în lumea de idei și de simțiri pe care au împrăștiat o purtătorii cuvântului mântuirii. Oare mai trebuie alt argument că puterea lui Dumnezeu a fost cu dânsii?

Astăzi — după 8 zile dela luminoasa sărbătoare a pogorării Duhului sfânt — am avut bucuria de a face călduroase rugăciuni către Părintele nostru cel din cer, ca să-și pogoare Duhul său cel sfânt, cel întăritor, cel lucălzitor, cel împăcător, asupra aceluia, care de aici înainte are să fie păstorul duhovnicesc pe scaunul vlădicesc al eparhiei Aradului dela marginea apuseană a țării. Are să răspândească acolo cuvântul Domnului și darurile sfințitoare de suflete și are să întărească dragostea către limba și cultura noastră națională, făcând o graniță sufletească, un zid de apărare peste care să nu poată trece nici o uneltire vrășmașă.

Iubite în Hristos frate și Prea Sfințite Episcop al Ardealului! Vei avea să păstorești cu puterea convingerii religioase sufletele încredințate Sfintei Tale. Vei face să răsunе cuvântul lui Hristos tuturor și vei duce mângăiere până în cele mai ascunse cătune ale de Dumnezeu păzitei eparhii a Aradului. Pentru că dacă are trebuință de ceva țara și poporul nostru, are trebuință de neînșelătoarea îndrumare a cuvântului Domnului, de lumina Evangheliei, care nea luminat în decursul veacurilor.

Și dacă, iubite în Hristos frate, vei întâlni greutăți și piedeci întru îndeplinirea acestei misiuni, să-ți pui încredea în Dumnezeu, să te retragi în camera ta de rugăciune și acolo între patru pereți să-ți mărturisești sufletul înaintea Dumnului. Din aceste sfinte comunicări cu Dumnezeu vei ieși totdeauna cu fața

luminată. Să știi, că nu există pentru un slujitor al altarului greutate, care să i se pară neînvinșă, când își dă probleme mari de deslegat pentru credința sa. Dragostea de Dumnezeu, dragostea de Hristos, dragostea penfrumântuirea sufletelor îți va da aripi, pentru a te ridica tot mai sus către idealurile tale. Și nu mă îndoesc, că așa îți vei interpreta misiunea, pentru că încă din tinerețele Tale te-ai străduit să-ți îmbogățești sufletul cu luminele cunoștințelor teologice și cu învățăturile științei și te-ai străduit să-ți împodobești sufletul cu virtuți.

Dar să știi, că alegerea Prea Sfinției Tale la etatea aceasta s'a făcut pentru nădejdele mari cari se leagă de Frăția Ta pentru viitor. Vârsta îți este o îndatorire în plus. Iar turmei peste care vei fi pus îi aduci aminte de cuvintele pe cari le-a spus Pavel învățacelui său Timotei: „*Nimenea tinerețele tale nu le defaime*” și ca unul care ți-am fost dascăl, îți pun la inimă cuvântul aceluiași mare apostol: „*Ci te fă pildă credincioșilor cu cuvântul, cu petrecerea, cu dragostea, cu credința, cu curăția*”.

Mulțumesc din toată inima Prea Sfințiilor Episcopi pentru dragostea ce-au avut-o venindu-mi într'ajutor la săvârșirea acestui act.

Mulțumesc îndeosebi Prea Sfințitului Vartolomei, care dela unificare încoace ne-a dat ajutorul său la toate hirotonirile.

Iar Prea Sfinției Tale îți doresc ca să-ți dăruiască Dumnezeu o viață îndelungată, plină de succese pastorale spre înălțarea bisericii, gloria patriei și preamărirea numelui celui Prea Sfânt, Amin.

Cuvântul arhieresc a făcut adâncă impresie asupra tuturor, ovaționând pe I. P. S. Sa. A urmat:

Cuvântarea Episcopului Dr. Grigorie Comșa.

„Îți aduc aminte ție ca să aprinzi darul lui Dumnezeu, care este întru tine prin punerea mâinilor mele”.

(II. Tim. I, v. 6.)

*Înalt Prea Sfințite Stăpâne,
Preasfințit Părinte,
Iubit Cler și Popor.*

Între anii 1895—1898 un smerit dascăl ortodox putea fi văzut ducând la sfânta biserică în fiecare Duminecă și sărbătoare pe micuții școlari ai unui sat din județul Făgărașului. Între acei școlari era și unul din fiii săi și iată-l astăzi pe acest fiu investit cu puterea de urmaș al Apostolilor, iată-l chemat a fi icoana vie a lui Dumnezeu pe pământ primind puterea de a lega și deslega și prin puterea Sf. Duh, făcându-se izvor al tainelor sfintei biserici, prin care se capătă mântuirea. (Milaș 289).

Exclam cu smerenie ca și care-când Ioan Gură de Aur: Doamne Dumnezeu meu, știu că nu sunt vrednic, nici în stare ca să intri sub acoperământul casei sufletului meu, pentru că este pustie și s'a surpat toată, dar totodată strig cu nestrămutată credință că dela Domnul s'a făcut aceasta. Dela Domnul s'a făcut ca raza voinții divine să se îndrepte spre mine, căci Dumnezeu voește ca crucea, steagul, dalta, coasa, sapa și securea din mâinile slăbite să treacă în alte mâni. Dumnezeu voește ca o națiune să urmeze altei națiuni în cinste și mărire. Dumnezeu voește să răsunе cuvântul bun din gură în gură și arhieria Noului Testament să fie treapta cea mai înaltă prin care făcarea divină aduce mântuirea sufletelor.

Smeritul meu sbor caută să se conformeze acestei voinți mai înalte inspirându-se din viața oamenilor, cari au ascultat de glasul Domnului. Nu am vârsta lui Matusalem, nici puterea lui Samson, nici iușimea lui Asasil și înțelepciunea lui Solomon, dar conștient de insuficiența propriilor puteri în raport cu mărimea idealului căruia sunt chemat a-i sluji, mă voua strădui ca prin simțirea mea curată și răvna mea nețărmurită să calc pe urmele arătate de Hristos Mântuitorul. Căci nimic nu poate fi mai frumos decât a sluji lui Dumnezeu și a face ca acolo unde este o ramură plină de spini să vedem și o cunună împodobită cu flori iar după o zi cu nori să avem celelalte zile pline de lumina soarelui. Nimic nu este mai prețios decât a avea pe Hristos pururea în mijlocul nostru. Prin rugăciunile sfântului Altar se pleacă Hristos asupra leagănului nostru, se binecuvăntează masa noastră, ni se vindecă ranele și se împodobesc mormintele noastre cu florile cari preînchipuiesc nădejdea învierii.

La o expoziție de horticultură în Londra s'a dat în anul 1924 aproape un milion de lei pentru o floare (orhidee) care înfloreste numai la opt ani însă și atunci numai pe timp de două săptămâni. Cu mult mai mare este și va fi prețul florilor sufletești înflorite prin munca slujitorilor Altarului. Dar, fraților, în ogorul bisericii creștine nu numai prețul florilor adică al faptelor, va fi mai mare, ci și însăși înflorirea este cea mai sigură. Căci poate să înceteze vr'odată știința omenească fiind parțială și unilaterală, dar creștinismul cuprinzând întreaga ființa omului, mintea și inima lui, nu-și va pierde superioritatea până când vor exista oameni pe pământ. Învățătura creștină, Cuvântul Domnului se întemeiază pe ideea fundamentală cu „Dumnezeu voește ca toți oamenii să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vie”. (I. Tim. 2. v. 4) Pe de altă parte după cuvintele psalmistului (11, 6, v. 2): Adevărul Domnului rămâne în veac. În înțelesul acesta sărbătorește creștinătatea fondarea bisericii creștine, prin venirea Duhului Sfânt. Din clipa aceasta creștinismul ese dintre zidurile înguste ale Ierusalimului și biserica devine solia credinții mântuitoare scriind pe steagul său iubirea față de Dumnezeu și față de oameni.

Biserica noastră ortodoxă poartă și acum steagul acesta cu deplină tărie și vestește adevărul că gradul de cultură trebuie judecat după măsura iubirii creștine, pentru că biserica prin toate instituțiile sale voește să facă pe oameni mai buni, mai culți și mai cinștiți. Adevărata desăvârșire în privința aceasta este încă departe pentru că omul cu facultățile sale marginite voește să facă imposibilul a fi cu puțință pe pământ, deci nu biserica este de vină ci rătăcirile

omenești, cari se adapă din idealuri pământești. Omul de azi acumulează cunoștințe peste cunoștințe și astfel inteligenței, rațiunii îi trebuiesc spectacole realizate în afară, dar nesăturată rămâne mintea, pentru că mulțimea cunoștințelor nu aduce îndestulare. De abia omul cu calități ideale se mulțumește cu spectacole interne și personale realizate în conștiința morală, prin ceace face întâiul pas spre Hristos. Celce păsește pe urmele lui Hristos nu are nevoie să caute spectacole externe, modă și izbânzi trecătoare, ci în sufletul lui alătura de cireși înfloriți vor înflori și faptele iubirii de Dumnezeu și de oameni.

Cu atât mai mult trebuie să înflorească sufletul celor chemați a se face vestitorii adevărului Domnului și mai ales al sfinților arhieriei căci tuturor arhierilor sunt adresate cuvintele marelui Apostol Pavel către episcopul Timotei: „Îți aduc aminte fie ca să aprinzi darul lui Dumnezeu care este întru tine prin punerea mânilor mele”. Numai prin dragostea creștină poate să aprindă arhierul darul lui Dumnezeu care este întru el. Spre această dragoste creștină se îndreptează ochiul inimii mele știind că dator sunt a mărturisi ca și oarecând Petru, dragostea către Domnul, pentru că întrebând învățătorul pe discipol dacă îl iubește, a voit să ne învețe „cât de mult iubește să vază o guvernare plină de iubire față de turma sa”. În ziua ce-mi va fi hărăzită de Domnul să expun planul activității mele viitoare, vreau arăta cum înțeleg să aplic dragostea către turma ce mi se încredințează. Aici țin să mai accentuez că pe cât este de mare deosebirea între ființele neraționale și între oamenii care cugetă, cel puțin atât de mare trebuie să fie deosebirea între păstor și turmă. Zice marele Ioan Gură-de-Aur, că celce pierde oile este iertat de stăpânul său ori se pedepsește numai cu bani, dar cel ce pierde turma cuvântătoare, sufletul său va pierde. (Despre Preoție II. Par. 2).

Pe lângă aceasta zice sfântul și marele Apostol Pavel: „Că nu ne este nouă lupta împotriva trupului și a sângelui; ci împotriva începătoriilor și a domniilor și a stăpânitorilor întunericului veacului acestuia, împotriva duhurilor răutății întru cele cerești”. (Efes. 6 v. 12). Cu atât mai mare trebuie să fie deci răvna noastră pentru mântuirea sufletelor și mângâierca că apostolatul nostru nu se sfârșește odată cu trecerea din viața aceasta pământească.

Mângâierea aceasta o pot avea și credincioșii cari ascultă de glasul păstorului lor. Credincioșii, exercitând drepturile și datorile lor în biserică, se pot bucura și ei că pot contribui la preamărirea împărăției lui Dumnezeu. Să pornească dar și ei la muncă pentru binele bisericii și neamului. Să pornim împreună, turmă și păstor, carul vieții, ori și care parte din el am fi noi: de vom fi una din roțile care dau mișcare sau un cui neînsemnat, sau numai o picătură de ulei fără de care carul s'ar opri în loc. E destul să nu stăm în nelucrare ca o unealtă netrebnică. E de ajuns să stăm la loc potrivit și să lucrăm acolo potrivit. Să fim veseli și să mulțumim lui Dumnezeu că nu ne-a socotit nevrednici de muncă vrednică.

Mulțumesc și eu lui Dumnezeu că mi-a făcut cu puțință să binevestesc și până acum împărăția Lui și să fiu numărat între aceia cari doresc să vadă că mădejdile noastre cele mai mari, visurile noastre cele mai strălucite, însuflețirea și forțele noastre vor fi cheltuite pentru preamărirea lui Dumnezeu și pentru

ivirea lacrimilor de bucurie în ochii noștri și al generațiilor viitoare.

Mulțumescu-ți Doamne că mi-ai sădit în suflet convingerea că: „Cel ce slujește lui Dumnezeu, cu bunăvoință primi-se-va și rugăciunea lui până la nori va ajunge, că rugăciunea celui smerit, norii va pătrunde și nu se va mângâia până nu se va apropia (Sirah 35 v 18—29). Doamne Dumnezeul nostru cel Adevărat, Izvorul vieții și al nemuririi, Lumina cea din Lumină, carele ai venit în lume să o luminezi pe dânsa, luminează gândul nostru cu Duhul tău cel sfânt și ne primește pe noi, cari aducem ție slavă și bună mulțumită pentru lucrurile tale cele din veci mari și minunate. Binecuvintează, Doamne pe poporul tău, cu pace, ține Doamne întru lungime de zile pe preînălțatul și de Hristos iubitorul Regele nostru Ferdinand I., toată curtea și ostașii lui, pe binecinstitorul guvern și pe toți cei ce laudă numele tău, cercetează-ne pe noi cu bunăvoință, izbăvește-ne pe noi din tirania diavolului întărește viața noastră cu legile tale cele sfinte și sfințite. Inger credincios păzitor pune poporului tău și pe noi pe toți ne adună întru împărăția ta, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor Amin.

După terminarea vorbirii, care a făcut bună impresie aclamându-se noul episcop, înalții Prelați se întorc cu aceeași procesiune în sunetul clopotelor și cântările corului seminarial în reședința arhiepiscopescă. Noul arhiepiscop a rămas în biserică spre a împărți credincioșilor anafură.

După aceea a fost condus tot în procesiune noul episcop în reședința mitropolitană.

Recepțiunile.

A urmat apoi în salonul cel mare al reședinței recepțiunile:

S'au prezentat întâi membrii Consistorului arhidiecezan și un număr mare dintre intelectualii din Sibiu, prieteni și stimători ai P. S. Sale.

În auzite alese îl felicită dl. fiscal consistorial Ioan Preda, dorindu-i o bogată și rodnică activitate. P. S. Sa răspunzând amintește, că este fiu al arhidiecezei, aici și-a făcut studiile teologice, cu bursă dela arhidieceză și-a putut continua studiile superioare. Tot aici și-a început activitatea ca un modest cancelist. Mulțumeste pentru urările de bine asigurând pe toți de bunăvoința și dragostea sa.

S'a prezentat apoi delegațiunea consistorului din Arad, emisă la actul hirotoniei, în numele căreia asesorul M. Păcățian prezentează viitorului șef al diecezei Aradului omagiile viitorilor săi fii sufletești. P. S. Sa mulțumeste pentru încrederea ce și-a pus-o dieceza în persoana sa accentuând, că-și va da toată silința să satisfacă acestei încredere.

Prânz festiv.

După recepțiuni I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae a dat o masă festivă în onoarea noului episcop și la care au participat ierarhii, delegațiunea dela Arad, frații nou hirotonitului și membrii Consistorului arhidiecezan.

I. P. S. Sa Mitropolitul a ridicat un frumos toast în sănătatea noului episcop Grigorie. Adânc emoționat răspunde noul episcop accentuând, că I. P. S. Sa i-a fost profesor și prin prelegerile ascultate dela dânsul i s'a potențat dragostea spre un studiu cât mai pro-

fund al evangheliei Domnului. Mulțumeste I. P. S. Sale pentru bunăvoința care-i-a arătat-o totdeauna de când are fericirea să-l cunoască, asigurându-l de stima nețărmurită ce i-o păstrează și i-o va păstra totdeauna. Mulțumeste și celorlalți ierarhi cari au conlucrat la hirotonirea dânsului.

P. S. Sa episcopul Iosif ridică un frumos toast pentru I. P. S. Sa mitropolitul. I. P. S. Sa mulțumeste tuturor ierarhilor că au dat ascultare invitației, și în special P. S. Sale Vartolomeiu dela Râmnic, care-i-a stat în ajutor la toate hirotonirile de arhierie din mitropolia noastră. P. S. Sa Vartolomeiu asigură pe I. P. S. Sa de deosebită stimă și înaltă considerațiune ce i-o păstrează, fiindcă I. P. S. Sa este o podoabă prețioasă a clerului nostru înalt din cuprinsul țării întregite.

Dr. A. Crăciunescu ridică paharul său în sănătatea P. S. Sale. Jariereului Filareț, dorindu-i încă mulți ani de completă sănătate. P. S. Sa mulțumeste ridicând paharul în sănătatea celor prezenți.

În timpul relativ scurt de când I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae a ajuns pe scunul fericitului Andrei, aceasta a fost a șasa hirotonire de arhierie pe care a îndeplinit-o. Toți ierarhii mitropoliei noastre aillători astăzi în viață, au primit darul arhieriei dela I. P. S. Sa.

Organizarea bisericii ortodoxe române.

Raportul prezentat Senatului de către P. S. Sa Episcopul Lucian al Romanului.

Suntem chemați să ne pronunțăm asupra proiectului de lege privitor la organizarea bisericii ortodoxe române din Regatul României. Biserica este instituțiunea sufletului, deci problema, pe care avem s'o rezolvim, e profundă, complexă și delicată, ca însuși sufletul omenesc.

Pe platoul cetății dela Alba-Iulia s'a desfășurat în 2 Decembrie 1918 ultimul act din grandioasa epopee, pornite cu veacuri înainte, pentru unitatea politică a neamului românesc.

De atunci și până în prezent, în debaterile Corpurilor legiuitoare, în congrese, în conferințe și în adunări publice, în cuvântări de amvon, în discursuri rostite de pe tribune sau de pe catedre, în tratate mai pretențioase sau în articole de ziare, la banchete sau la ospete, toți bunii patrioți, alarmați de unele mici neînțelegeri de căsnicie internă, accentuau necesitatea imperativă de a se înlăptui cât mai îngrabă unitatea sufletească a poporului român din România-Mare.

Am întins hotarele țării până aproape de limitele externe ale graiului românesc; am realizat deci, pentru acum, integral idealul național cu privire la grațiile politice; rămâne să mai realizăm și unirea sufletească. Înlăptuirea acestei probleme pare a fi

tema de predilecție și ținta, spre care să îndreaptă toate stăruințele bărbaților cu rost în viața statului.

Unitatea sufletească.

Dați-mi voie, ca în chestiunea aceasta să prezint opinie separată. Cred și mărturisesc, că unitatea sufletească a poporului român trăia bine lămurită în sufletul poporului român de pretutindenea, ca o putere dinamică, gata a frânge obezile spre a-și „da mână cu mână, cei cu inima română”. Unitatea sufletească a pregătit calea unității politice, care în mod natural trebuia să rezulte din capitalul de simțire și gândire a poporului român. Se poate oare admite, ca „vesela grădină, dulcea Bucovină”, care abia înainte cu 150 de ani prin perfidie a fost ruptă din trupul Moldovei să se fi înstrăinat sufletește, mai ales când în pământul ei scump se adăpostesc moaștele celui mai strălucit Voevod moldovean, ale lui Ștefan cel Mare și sfânt.

Dacă conștiința națională a unui popor în cursul evoluției sale ar putea să intre într-o eclipsă sau ar putea să fie, prin măsuri politice, adormită sau abătută, nu poate fi cazul cu frații din Bucovina, cărora Suceava, Rădăuți, Putna, Sucevița, Dragomirna și alte localități și lăcașuri fără întrerupere le povesteau trecutul cuprinzător de fapte glorioase! Sau putea să se instrăineze cu sufletul cealaltă sorioară, Basarabia, care în cursul veacului trecut de două ori a cântat: „Tristă mă despart de Tine, ce ca mamă m'ai iubit”, fiind prin teroare și viclenie răpită dela sânul mamei sale, dela Moldova?

În aprecierile mele scurte, bazate pe fapte istorice, nici odată nu mă gândesc la numărul cel mic al oportuniștilor și al ambițioșilor, cari doritori de slavă, sau râvnitori după un trai mai bun, își uitau datoriile către neamul lor, ci totdeauna mă refer la masa cea mare a țăranilor, cari în manifestările lor cele mai intime, în rugăciuni și cântece, își arătau dragostea lor față de Moldova. Granițele politice artificiale, ridicate prin fraudă, nu pot desființa, nici nu pot tulbura comunitatea de simțire a fraților de un sânge. De aceea legăturile sufletești ale Ardealului, mai întâi cu Principatele, iar în urmă cu regatul Român, au fost continue și indisolubile. Încă înainte de domnia lui Ștefan cel Mare, vlădicii rătăcitori, cum a fost Ioan din Caffa Crimeii, cutrierau satele Ardealului, întărind ortodoxia, sfînșind și împărțind antimise, cărți slavone și grecești. Toți vlădicii din Ardeal își primeau hirotonirea la Târgoviște și la București, la Suceava și la Iași. Diptichul ierarhilor sfînșiți în Principate se întrerupe la 1700 cu Athanasie Anghel, pentru a fi continuat din nou după 221 ani, de către P. S. S. Episcopul Roman Clorogariu al Orăzii, care a fost hirotonit în paraclisul sfintei Mitropolii din București la 13/26 Martie 1921.

Legăturile noțiunii românești.

Moșile de adăpost dela Ciceiu cu 60 de sate în nordul Ardealului și dela Cetatea de Baltă, primite de Ștefan cel Mare după biruința dela Baia asupra regelui Matei Corvinul și păstrate de Petru Rareș; episcopiile înființate la Vad, la Feleac, la Galați, la Geoagiu, bisericile zidite la Hârlău și Telciu de Petru Rareș, la Scoreiu de Mircea-cel-Bătrân, la Ocna Sibiului și la Alba-Iulia de Mihail Viteazul, la Făgăraș de Brâncoveanul Constantin, precum și mănăstirea dela Prislop, statornicită de călugărul Nicodim, care înființase Tismana și Vodița, nu sunt oare dovezi puternice de legătura și unitatea sufletească a Ardealului cu țara mamă? N'avea monarhia austro-ungară atâți oameni de pază pentru a împiedica trecerea călugărilor prin potecile Carpaților cu desăgii umflați de cărți pentru trebuințele religioase ale creștinilor și pentru apărarea dreptei credințe. „Cartea românească de învățătură”, tipărită la Iași de către învățatul Varlaam, mitropolitul Moldovei, a străbătut până în cele mai doznice sate și cătune din Bihor și din Maramureș. Comunitatea de gândire și simțire între Românii din Ardeal și între frații lor din Regat, pe urma jertfelor făcute din ambele părți, ajunsese la o astfel de perfecțiune și sensibilitate, încât orice lovitură aplicată credinții sau culturii românești în monarhie afla cel mai viu răsunset la frații din Principate. Era doar acelaș suflet.

Numai astfel se poate înțelege elanul de însuflețire, cu care armata română, în preseara Adormirei Născătoarei de Dumnezeu din 1916, par'că prinzând aripi, a trecut Carpații, părăsindu-și tot ce avea drag acasă, pentru a-și lăsa ciolanele pe pământul Ardealului.

Datoria celor de astăzi.

Regatul de azi a Italiei era împărțit în stătuțe și republici, cari veacuri de rând s'au războit între oialtă. Dar înainte de a se fi realizat, în secolul trecut, unitatea politică a poporului italian, unitatea lui sufletească trăia ca o realitate în comora de simțire și gândire, pe care genialul Dante Alighieri a depus-o în „Comedia Divină”. Tot asemenea unitatea sufletească a poporului român ființa ca o realitate vie în limba și în legea lui strămoșească, cu mult înainte de ce s'ar fi înfăptuit unitatea lui politică. De aceea aflu, că foarte nimerit și cu multă dreptate a afirmat distinsul nostru profesor universitar, părintele Ion Lupaș, că „Adunarea dela Alba-Iulia din 1 Decembrie 1919 avea doar să consemneze într'un proces-verbal politic realitatea văzută clar de către cei ce ostensera — dealungul veacurilor — pentru luminarea și buna îndrămare culturală a neamului nostru”.

Datoria noastră a celor de azi e, prin urmare, nu să creăm unitatea sufletească, ci să ne străduim, ca nu cumva prin purtarea și prin activitatea noastră particulară sau publică să zădărnim și să distrugem unitatea sufletească, pe care părinții, moșii și strămoșii noștri au înfăptuit-o cu mari jertfe.

(Va urma).

INFORMAȚIUNI.

Investirea P. S. Sale Episcopului nostru. Investi-rea părintelui Episcop *Grigorie* s'a făcut cu mare ceremonie în castelul Peleş din Sinaia, Sâmbătă în 20 Iunie a. c. când P. S. Sa a primit toiagul episcopesc din mâna M. S. Rşgelui Ferdinand. La acest act festiv a participat din partea eparhiei noastre preşedintele Conzistorului nostru pâr. asesor-referent Mihai Păcăţian şi pâr. ref. Ioan Cioară. Amănunte vom da în numărul viitor.

Introducerea Episcopului nostru. Ziua când P. S. Sa părintele Episcop *Grigorie* va fi introdus şi va urca tronul episcopiei noastre, este fixată pe Duminică în 12 Iulie a. c. Introducerea P. S. Sale se va face în cadrul unei serbări măreţe, de Episcopul *Badescu* P. S. Sa, la care va participa guvernul, autorităţile civile, militare şi delegaţi din toată dieceza noastră.

Episcop al Armatei. M. S. Regele Ferdinand, din 3 candidaţi, a confirmat de episcop al armatei pe părintele *Dr. Ioan Stroe* protopop şi asesor referent la Conzistorul din Sibiu.

Investirea noului Episcop al armatei s'a făcut la castelul din Sinaia, Sâmbătă în 20 Iunie când noul episcop militar a primit cărja episcopoească de odată cu Episcopul nostru.

Procesul martirilor din Bihor. Procesul asasinilor lui Dr. I Ciardaş, Dr. N. Bolcas şi N. Bogdan continuă la tribunalul din Oradea-Mare, într'o vie agitaţie. Sunt momente sfâşietoare când mamele românce, ţărane din satele Bihorului, povestesc în plânsete dureroase, cum criminalii unguri au luat feciorii lor şi i-au împuşcat ca pe nişte câini. Unele din ele recunosc pe criminalii şi-l întreabă: „de ce mi-ai împuşcat feciorul“? Apărătorul criminalilor este, un avocat Stamatopol, pe care studenţii l-au huiduit.

Pentru întărirea credinţei şi a patriei. În *Celca-Bihorului*, s'a pus temelie unei biserici româneşti. Sfinţirea pietrei fundamentale s'a efectuat de P. S. Sa Episcopul Ciorogariu asistat de 15 proşi. A fost manifestare ortodoxă-naţională, la care a participat lumea elită din Orade, în frunte cu prefect şi primarul oraşului şi popor din satele din jur.

La Ierusalim. Cam pela mijlocul lui Septembrie a. c. se va face un pelerinaj la locurile sfinte, sub conducerea I. P. S. Sale Mitropolitului Dr. Nicolae Bălan. Decursul pelerinajului va dura 2 săptămâni.

Itinerarul va fi până la Constanţa cu trenul (reducere 75%). Dela Constanţa la Iafa călătoria se va face cu un vapor românesc, cu următoarele preţuri: cl. I 15 mil lei, cl. II. 10 mil lei, aici se socoteşte şi vîpt şi la ducere şi la reîntoarcere. Pe cl III-a se va plăti dus şi venit 3000 lei fără cost. Drumul pe mare va ţinea 4 zile dus şi venit cu oprire la Constantinopol. Dela Iafa la Ierusalim drumul se va face cu trenul, care durează trei ore. Credem că cei mai mulţi călători îşi vor duce merinde de acasă.

Să ne pregătim să mergem la Ierusalim, să ne închinăm şi să ne rugăm pe locurile pe unde a trăit şi suferit Mântuitorul, şi să înghenunchem la mormântul sfânt.

A V I Z I

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi, că examenele *elevilor particulari* dela Institutul teologic ort. rom. din Arad se vor începe *Luni, 22 Iunie*, la oarele 8 dim., cu examenele în scris al tuturor candidaţilor din anii I—III. În zilele următoare, 23—26 Iunie, vor avea loc examenele orale, începând cu elevii din anul III-lea.

Amânarea examenului pe sesiunea din Septembrie se admite pe baza unei cereri motivate, adresată Direcţiunii Institutului.

Direcţiunea.

† **Necrolog.** Cu inima îndurerată aducem la cunoştinţă încetarea din viaţă a scumpului nostru soţ, tată şi bunic, protopop; *Alexandru P. Popoviciu* întâmplată Mercuri, în 10 Iunie, la ceasul 6 din zi, în al 77-lea an al vieţii.

Osemintele i-se vor aşeza spre veşnică odihnă Sâmbătă la oarele 10 dim. în cimitirul bisericii ort. din Mercina.

Mercina, la 11 Iunie 1925.

Fie-i ţărâna uşoară şi memoria binecuvântată!

Văd. Sabina Popoviciu născ. Mîţăr, ca soţie, Maria căs. Ion Nedelcu, Georgina căs. Munteanu ca fice, avocat Ion Nedelcu, ing. Eugen Munteanu ca gineri, Virgil, Octavia, Marius, Georgina, Ionuţ Nedelcu şi Alexandru Munteanu ca nepoţi.

Emil Isac: Notiţele mele. (Biblioteca Semănătorul No. 75. Arad. Preţul Lei 10).

Volumul: „*Notiţele mele*“ ale interesantului scriitor care este Emil Isac, e din acelaş aluat sufletesc cu „*Cartea unui om*“ — publicată de curând de Biblioteca Semănătorul — carte care a fost primită cu meritate elogii de critica literară.

Aceleaşi scăpărări în articole, în eseuri, în poemele în proză... Şi acelaş larg suflu de umanitate... Poeziile cari încheie volumul sunt grele de belşug...

Şi în această nouă carte îl găsim pe Emil Isac întreg, cu calităţile şi cusururile lui... Aşa cum e, îl recomandăm cu toată simpatia, cititorilor noştri dornici de-a cunoaşte scrisul românesc din Ardeal în toate manifestările lui cele mai caracteristice.

A apărut: **Sfintele taine: Botezul, Mirul, Pocăinţa**, de *Dr. Nic. Brânzeu*. Broşura aceasta formează No. 4 din seria „*Pocăinţi*“ editate de autor. Preţul 8 Lei, seria întregă 6250 Lei franco.

AVIZ. Cu onoare aduc la cunoştinţă onoratului public şi autorităţilor bisericeşti, că în Arad, str. Românului Nr. 7, am deschis un *birou tehnic de arhitectură*; *construiesc orice planuri de casă, şcoli şi biserici* împreună cu devizele (preliminare) lor, mai departe execut colajonări de totfelul de lucrări de zidiri şi întreprind totfelul de lucrări tehnice, clădiri etc.

Cu stimă:

Teodor Cioban,
arhitect.

Internatul Diecezan ort. rom. de fete din Arad.

Aviz școlar pe anul 1925--26.

În internatul diecezan de fete se primesc eleve cari cercetează liceul de fete al statului din Arad.

Taxa de întreținere 8000 Lei, se va plăti la cassa consistorială ori la dir. Internatului în două rate egale: la întrarea în internat și la 1 Febr.

Consistorul își rezervă dreptul, în caz de o urcare simțitoare a prețurilor, să ridice taxa de internat în cursul anului școlar.

Taxa de înscriere 100 Lei, taxa de medic 200 Lei și deteriorări 100 Lei.

Alimente: 125 kg. făină de pâne, 30 kg. făină albă, 100 kg. cartofi, 12 kg. unsoare, 100 ouă, 5 kg. zahăr și 5 kg. săpun pentru elevele cari își spală rufele în internat, iar celelalte 1 kg. Pe viitor nu se mai face scutire de alimente sub nici un motiv.

Anunțurile pentru primirea în internat se vor face dela 15 Aug. la 15 Sept. Fiecare elevă va prezenta 1. *Certificatul școlar* de clasa absolvată; 2. *Certificat medical* că este deplin sănătoasă și 3. *Certificat dela comună* că nu. este acolo nici o epidemie, *Numai aceia elevă se va considera înscrisă, care plătește anticipativ 2000 Lei din taxă.*

Elevele cari din oarecari motive ar părăsi internatul, vor fi obligate să plătească taxa și alimentele pe jum. an. Taxa pentru orele particulare de muzică (pian, vioară) se va plăti anticipativ pe jum. an. Pentru fiecare elevă se va depune la dir. int. 500 Lei pentru spese de cărți și recvizite școlare, despre care sumă se va da socoteală în regulă.

Elevele vor aduce: 2 perini cu 4 fețe, 1 plapomă cu 2 cearșafe, 2 cearșafe și 1 acoperitoare de pat, toate acestea vor fi albe, 1 covorel, 6 cămăși de zi, 6 cămăși de noapte, 6 pantaloni (4 albi, 2 negri), 6 păr. ciorapi, 12 batiste, 4 fuste (2 albe, 2 negre), 6 ștergări, 3 servete, 2 cărpe de păhare, 2 cărpe pentru lighian, 1 cărpă pentru bucătărie care rămâne internatului, 1 față de masă, 1 ceașcă și 2 făfurii, tăcămuri, inel pentru servet, podișor pentru tăcămuri, 2 păhare, 1 cărpă de praf, piaptăn rar și des, perie de dinți, de cap, de unghii, de haine și de ghetе, 1 păr. pantofi de casă, 2 păr. ghetе negre, 1 parapleu, 2 cutii pentru pieptene și perii.

Fiecare elevă este obligată să aibă uniforma școliei: 2 șorțe negre cu mâneci, rochie de stofă vânătă închis, blusă albă de vară, 2 șorțe albe, palton de iarnă și primăvară, pălărie de iarnă și vară. Toate acestea după modelul anului trecut.

Elevele să nu aducă obiecte de prisos. Purtarea bijuteriilor și altor obiecte de lux este interzisă.

Pentru banii lăsați la eleve, dir. int. nu ia nici o răspundere.

Direcțiunea internatului ort. rom. de fete din Arad.

Preoții și învățătorii cu stare materială slabă și cari doresc ficele lor să fie scutite de taxa întreagă ori jumătate să-și înainteze cererile lor Ven. Cons. în luna August. 1925. 1—3

Concurs de licitație.

Lucrările de reparare, transformare și adaptare la edificiile de pe pământul episcopesc din Arad-Gaiu, în baza planului și devizului de spese aprobat de Consistorul ort. rom. din Arad sub Nr. 1981—1925, se vor da în întreprindere pe calea concursului de licitație cu oferte închise, care se va ține în 26 Iunie a. c. la oarele 4 d. m. în cancelaria Senatului epitropesc la Consistorul ort. rom. din Arad, unde planul, devizul de spese și condițiile de licitare se pot vedea în cursul oarelor oficioase.

Prețul lucrărilor e stabilit în Lei 128495.

Ofertele închise se vor înainta la adresa Consistorului până în 25 Iunie a. c. ora 5. d. m.

Participanții la licitație vor declara în ofertele lor, că cunosc condițiunile de licitație.

Arad, din ședința cons. epitr. dela 11 Iunie 1925.

Consistorul ortodox român din Arad.

Licitațiune minuendă.

Comitetul parohial ort. român din Covăsinț, în urma rezoluției Ven. Consistor Nr. 1707/1925, prin aceasta escrise licitațiune minuendă (cu oferte închise) care să va ține în Covăsinț, Duminică în 5 Iulie a. c. oarele 2 după amiază, pentru darea în întreprindere a renovărilor necesare la biserică și zidirea unui gard împrejurul bisericeii.

Prețul de esclamare pentru ambele lucrări e 323.000 Lei.

Reflectanții, cari numai diplomați pot să fie — își vor înainta ofertele în scris până în ziua licitației oarele 12 a. m. cele înaintate mai târziu nu. să vor lua în considerare. În ofertele închise reflectanții vor alătura un vadiu de 5% din prețul esclamării, în bantăgata ori hărlui de valoare acceptabilă.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a da lucrările de renovare și zidire aceluia întreprinzător probat cu care va avea mai mare încredere, fără considerare la rezultatul licitației.

Reflectanții nu pot reclama spese de drum sau diurne pentru participarea la licitație.

Condițiunile speciale, planul și devizul speselor de renovare și zidire să pot vedea la oficiul parohial ort. român din Covăsinț (jud. Arad) în fiecare zi între oarele 7—12, până în preziua terminului fixat pentru licitațiune.

Covăsinț, la 14 Iunie 1925.

Comitetul parohial.

Redactor responsabil: SIMION STANA asesor consistorial
Censurat: Prefectura Județului.